

Fiyat farklarının hesabında yemek bedelinden (yemek bedelinin sigorta primine dahil olan ve olmayan tutarlarındaki değişimden) kaynaklanan maliyet değişikliklerinin dikkate alınmadığı

Kamu İdaresi Türü	Belediyeler ve Bağlı İdareler
Yılı	2017
Dairesi	6
Karar No	640
İlam No	216
Tutanak Tarihi	28.2.2019
Kararın Konusu	İhale Mevzuatı ile İlgili Kararlar

Fiyat Farkı

... Belediyesi tarafından ... ihale kayıt numarası ile ihale edilen ... ile sözleşme imzalanan “...” işinde;

A) Fiyat farklarının hesabında yemek bedelinden (yemek bedelinin sigorta primine dahil olan ve olmayan tutarlarındaki

değişimden) kaynaklanan maliyet değişikliklerinin dikkate alınmadığı görülmüştür.

31.08.2013 tarih ve 28751 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan 4734 Sayılı Kamu İhale Kanunu’na Göre İhale Edilen Hizmet Alımlarında Uygulanacak Fiyat Farkına İlişkin Esaslar’ın “İşçilik maliyetlerindeki değişiklik” başlıklı 6’ncı maddesinde;

“(1) İhale dokümanında personel sayısının belirlendiği ve haftalık çalışma saatinin tamamının idarede kullanılmasının öngörüldüğü işçilikler için, 31/5/2006 tarihli ve 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu uyarınca çalıştırılan işçinin idari şartnameye göre ihale tarihi itibarıyla hesaplanan brüt maliyeti ile uygulama ayındaki brüt maliyeti arasındaki fark, 5 inci madde uygulanmaksızın ödenir veya kesilir.

(2) İhale dokümanında sözleşme kapsamında çalıştırılacak personele brüt asgari ücretin belli bir yüzde fazlası oranında ücret ödenmesi öngörülmüş ise, uygulama ayında fiilen ödenen ücret üzerinden fiyat farkına esas olacak brüt maliyet bulunur ve fiyat farkı, bu maliyete asgari ücretteki brüt artış oranı uygulanarak hesaplanır. Ulusal bayram ve genel tatil günleri ile fazla çalışma ücretiyle ilgili olarak bu fıkra göre belirlenen ücret esas alınarak fiyat farkı hesaplanır.”

hükmü yer almaktadır.

Bu çerçevede; işçilik maliyetlerinden kaynaklanan maliyet farklarında, fiyat farkı ödenmesi veya kesilmesi toplam maliyet değişikliklerine göre belirlenmelidir.

5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu’nun 80 inci maddesine dayanılarak hazırlanan 01.09.2012 tarih ve 28398 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan İşveren Uygulama Tebliği’nin 7’nci maddesinde; yemek paralarının kısmen prime tabi tutulacağı belirtilmiştir. Brüt asgari ücret artığında ise yemek bedelinden istisna edilen prim tutarı da

artmaktadır.

Bu değerlendirmeler ve hükümlere istinaden işin İdari şartnamesi'nin "Yemek ve yol giderleri" başlıklı 25.3.2'nci maddesinde aylık gün sayısı 26 gün esas alınarak yüklenici tarafından nakdi olarak ödeneceği belirtilen günlük brüt 9,55-TL bir öğün yemek bedelinin de ihale tarihi ve uygulama ayı itibarıyla hesaplanan brüt maliyette dikkate alınması gerekmektedir. Dolayısı ile, yemek bedelinden (yemek bedelinin sigorta primine dahil olan ve olmayan tutarlarındaki değişme) kaynaklanan maliyet değişiklikleri dikkate alınarak fiyat farkı hesap edilmeli ve yükleniciye ödenmelidir.

Sorgu konusu edilen olayda ise; idare tarafından fiyat farkı hesaplamalarında yalnızca ilgili personele ödenen asgari ücretin belli oranda artırımlı tutarındaki maliyet değişikliklerinin dikkate alındığı, yemek bedelinden (yemek bedelinin sigorta primine dahil olan ve olmayan tutarlarındaki değişme) kaynaklanan maliyet değişikliklerinin hesaba katılmadığı g r lm şt r.

Bu itibarla; fiyat farklarının hesabında yemek bedelinden (yemek bedelinin sigorta primine dahil olan ve olmayan tutarlarındaki değişimden) kaynaklanan maliyet değişikliklerinin dikkate alınmaması sebebiyle ...-TL kamu zararına neden olunduğu g r lm şse de; kamu zararının, ahizi ... den ... tarih ve ...ödeme emri belgesi ile mahsuben tahsil edildiği görüldüğünden konu hakkında ilişilecek husus kalmadığına, 6085 sayılı Sayıştay Kanunu'nun 55'inci maddesi uyarınca İlamın tebliğ tarihinden itibaren altmış gün içerisinde Sayıştay Temyiz Kurulu nezdinde temyiz yolu açık olmak üzere oybirliğiyle karar verildi.

Fazla  deme

B) Yapılan işler listesinde hizmet miktarının olması gerekenden fazla esas alındığı g r lm şt r.

4735 sayılı Kamu İhale Sözleşmeleri Kanunu'nun "Sözleşme

türleri" başlıklı 6'ncı maddesinde;

"Kamu İhale Kanununa göre yapılan ihaleler sonucunda;

(...)

c) (...) mal veya hizmet alımı işlerinde ise işin ayrıntılı özelliklerine dayalı olarak; idarece hazırlanmış cetvelde yer alan her bir iş kaleminin miktarı ile bu iş kalemleri için istekli tarafından teklif edilen birim fiyatların çarpımı sonucu bulunan toplam bedel üzerinden birim fiyat sözleşme,

Düzenlenir."

Hizmet İşleri Genel Şartnamesi'nin "Hakediş ödemeleri" başlıklı 42'nci maddesinde ise;

"a) Sözleşme bedelinin iş süresince dönemler itibarıyla ödenmesi :

(...)

Hakediş raporlarının düzenlenmesi aşağıdaki esaslara göre yapılır.

1- Toplam Bedel Üzerinden Birim Fiyat Sözleşmelerde;

(...)

İşe başladığından beri meydana getirilen işler, kontrol teşkilatı tarafından yüklenici veya vekili ile birlikte hesaplanır ve bulunan miktarlar, teklif edilen birim fiyatlarla çarpılmak suretiyle sözleşmedeki esaslara uygun olarak hakediş raporuna geçirilir. (...)"

hükümleri yer almaktadır.

Mevzuat uyarınca personel çalıştırılmasına dayalı hizmet alımlarına ilişkin hakediş ödemelerinde hizmet miktarlarının, teklif edilen birim fiyatlar ile çarpılması sonucunda ortaya çıkan tutarlar esas alınmalı ve bulunan tutarlar üzerinden

katma değer vergisi de hesaplanarak yükleniciye ödeme yapılmalıdır.

Sorgu konusu edilen işe ait 8 nolu hakedişe ekli yapılan işler listesinin düzenlenmesinde esas alınması gereken 2017/08 ücret bordrosu incelendiğinde personelin toplam çalışma gün sayısının 116 olduğu, Sosyal Güvenlik Kurumu tahakkuk fişinde de sigortalı toplam gün sayısının 116 olarak geçtiğı görölmüştür. Dolayısıyla söz konusu hakedişte esas alınması gereken hizmet miktarının 3 adet işçi (Ay) ve 26 adet gün (116 gün) olması gerekirken ilgili hakedişe ekli yapılan işler listesinde 2017/08 dönemine ait ücret bordrosu ile Sosyal Güvenlik Kurumu tahakkuk fişinde yer alan toplam 116 gün sayısı dikkate alınmadan imalat miktarının 4 adet (4 X 30= 120 Gün) işçi sayısı esas alınarak düzenlenmesi sonucunda ...-TL kamu zararına neden olunduğı görölmüşse de, bahse konu kamu zararının ahizi ... den ... tarih ve ... ödeme emri belgesi ile mahsuben tahsil edildiğı görüldüğünden konu hakkında ilişilecek husus kalmadığına, 6085 sayılı Sayıştay Kanunu'nun 55'inci maddesi uyarınca İlamın tebliğ tarihinden itibaren altmış gün içerisinde Sayıştay Temyiz Kurulu nezdinde temyiz yolu açık olmak üzere oybirliğiyle karar verildi.

C) Prime esas kazanca tabi tutulmaması gereken çocuk yardımlarına ilişkin fiyat farklarının ödenmesinde %22,5 Sosyal Güvenlik Kurumu (SGK) işveren payının da fiyat farkına dahil edildiğı görölmüştür.

4735 sayılı Kamu İhale Sözleşmeleri Kanunu'nun "Fiyat farkı verilebilmesi" başlıklı 8'inci maddesinin 3'üncü fıkrasında;

"4/1/2002 tarihli ve 4734 sayılı Kamu İhale Kanununun 62 nci maddesinin birinci fıkrasının (e) bendi uyarınca ihale edilen işlerde, 22/5/2003 tarihli ve 4857 sayılı İş Kanununun 2 nci maddesinde tanımlanan asıl işveren-alt işveren ilişkisi çerçevesinde alt işveren tarafından münhasıran bu Kanun kapsamına giren kamu kurum ve kuruluşlarına ait işyerlerinde çalıştırılan işçileri kapsayacak olan toplu iş sözleşmeleri;

alt işverenin yetkilendirmesi kaydıyla merkezi yönetim kapsamındaki kamu idarelerinin üyesi bulunduğu kamu işveren sendikalarından birisi tarafından 18/10/2012 tarihli ve 6356 sayılı Sendikalar ve Toplu İş Sözleşmesi Kanunu hükümlerine göre yürütülür ve sonuçlandırılır. Toplu iş sözleşmesinin kamu işveren sendikası tarafından bu fıkraya göre sonuçlandırılması hâlinde, belirlenen ücret ve sosyal haklardan kaynaklanan bedel artışı kadar idarece fiyat farkı ödenir.

(...)” hükmü yer almaktadır.

31.08.2013 tarih ve 28751 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan 4734 Sayılı Kamu İhale Kanununa Göre İhale Edilen Hizmet Alımlarında Uygulanacak Fiyat Farkına İlişkin Esasların (Fiyat Farkı Kararnamesi) “İşçilik maliyetlerindeki değişiklik” başlıklı 6’ncı maddesinde;

“(1) İhale dokümanında personel sayısının belirlendiği ve haftalık çalışma saatinin tamamının idarede kullanılmasının öngörüldüğü işçilikler için, 31/5/2006 tarihli ve 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu uyarınca çalıştırılan işçinin idari şartnameye göre ihale tarihi itibarıyla hesaplanan brüt maliyeti ile uygulama ayındaki brüt maliyeti arasındaki fark, 5 inci madde uygulanmaksızın ödenir veya kesilir.

2) İhale dokümanında sözleşme kapsamında çalıştırılacak personele brüt asgari ücretin belli bir yüzde fazlası oranında ücret ödenmesi öngörülmüş ise, uygulama ayında fiilen ödenen ücret üzerinden fiyat farkına esas olacak brüt maliyet bulunur ve fiyat farkı, bu maliyete asgari ücretteki brüt artış oranı uygulanarak hesaplanır. Ulusal bayram ve genel tatil günleri ile fazla çalışma ücretiyle ilgili olarak bu fıkraya göre belirlenen ücret esas alınarak fiyat farkı hesaplanır.(...)”

denilmektedir.

Yukarıda yer verilen mevzuat hükümleri uyarınca 4735 sayılı Kanun’un 8’inci maddesine istinaden sonuçlandırılan toplu iş

sözleşmesinde belirlenen ücret ve sosyal haklardan kaynaklanan bedel artışının, SGK işveren primi dahil edilerek brüt maliyetinin bulunması ve fiyat farkı olarak ödenmesi gerekmektedir.

5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu'nun "Prime esas kazançlar" başlıklı 80 inci maddesinde ise;

"(...) b) Ayni yardımlar ve ölüm, doğum ve evlenme yardımları, görev yollukları, seyyar görev tazminatı, kıdem tazminatı, iş sonu tazminatı veya kıdem tazminatı mahiyetindeki toplu ödeme, keşif ücreti, ihbar ve kasa tazminatları ile Kurumca tutarları yıllar itibarıyla belirlenecek yemek, çocuk ve aile zamları, işverenler tarafından sigortalılar için özel sağlık sigortalarına ve bireysel emeklilik sistemine ödenen ve aylık toplamı asgari ücretin % 30'unu geçmeyen özel sağlık sigortası primi ve bireysel emeklilik katkı payları tutarları, prime esas kazançta tabi tutulmaz. (...)" hükmü yer almaktadır.

5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu'nun 80'inci maddesine dayanılarak hazırlanan 01.09.2012 tarih ve 28398 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan İşveren Uygulama Tebliği'nin "Çocuk Zammı (Yardımları)" başlıklı 7.7.2'nci maddesinde; brüt aylık asgari ücret tutarının %2'sine tekabül eden tutarın (1.777,50 TL x 0,02= 35,55 TL), iki çocuğa kadar prime esas kazançta dahil edilmeyeceği belirtilmiştir.

Yukarıda yer verilen mevzuat hükümleri değerlendirildiğinde 1 çocuk için 35,55 TL, 2 çocuk için 71,10 TL tutarındaki çocuk yardımının, SGK priminden istisna edilmesi gerekmektedir.

Sorgu konusu işin Toplu İş Sözleşmesi'nde çocuk başına 25 TL tutarında çocuk parası ödeneceği düzenlenmiş olup bir personele en fazla 2 çocuk için ilgili yardım gerçekleştirilmektedir. Dolayısıyla söz konusu çocuk yardımının tamamı SGK priminden istisna olup toplu iş

sözleşmesine ilişkin fiyat farklarının ödenmesinde çocuk yardımının SGK işveren priminin (%22,5) ayrı olarak yükleniciye ödenmemesi gerekmektedir.

Ancak sorgu konusu olayda SGK priminden istisna edilmesi gereken Toplu İş Sözleşmesi kapsamındaki çocuk yardımları tutarlarından ayrı olarak söz konusu çocuk yardımlarının SGK işveren priminin, (%22,5) fiyat farkı kapsamında yükleniciye ödenmesi suretiyle ...-TL kamu zararına neden olduğu görülmüşse de, bahse konu kamu zararının ahizi ... den ... tarih ve ...ödeme emri belgesi ile mahsuben tahsil edildiği görüldüğünden konu hakkında ilişilecek husus kalmadığına, 6085 sayılı Sayıştay Kanunu'nun 55'inci maddesi uyarınca İlamın tebliğ tarihinden itibaren altmış gün içerisinde Sayıştay Temyiz Kurulu nezdinde temyiz yolu açık olmak üzere oybirliğiyle karar verildi.